

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 551/2024-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., Šumavská 3, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-16C/27/2017 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 17. mája 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava IV (ďalej aj „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B2-16C/27/2017 [predtým vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“) pod sp. zn. 16C/27/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“)]. Navrhuje tiež prikázať mestskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov a priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a ostatného spisového materiálu vyplýva, že okresnému súdu bola 2. júna 2016 doručená žaloba [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „žalobkyňa“), ktorou sa od [REDAKOVANÉ] domáhala určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhrady ušlej mzdy. Predmetné súdne konanie bolo vedené okresným súdom pod sp. zn. 8Cpr/3/2016. Žalobkyňa písomným podaním zo 17. januára 2017 označeným ako „[REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]“ rozšírila okruh žalovaných. Okresný súd uznesením č. k. 8Cpr/3/2016-104 z 24. marca 2017 vylúčil žalobkyňou uplatnené nároky o určenie o porušení jej osobnostných práv, určenie, že žalovaní konali v rozpore so zásadou rovnakého

zaobchádzania pre oblasť pracovnoprávných vzťahov a náhradu nemajetkovej ujmy od žalovaných v 1. až 3. rade, na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 16C/27/2017. Písomným podaním z 23. apríla 2023 žalobkyňa navrhla, aby do súdneho konania na strane žalovaných vstúpil sťažovateľ. Okresný súd uznesením č. k. 16C/27/2017-276 z 24. apríla 2023 rozhodol o vstupe sťažovateľa do napadnutého konania ako žalovaného v 4. rade. Po prechode výkonu súdnictva na mestský súd tento rozsudkom č. k. 16C/27/2017-322 z 10. augusta 2023 žalobu zamietol a žalovaným priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania. Sťažovateľ tvrdí, že do momentu podania ústavnej sťažnosti mu nebolo doručené písomné vyhotovenie rozsudku súdom prvej inštancie, ktorý je tak dlhodobo nečinný.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Podstata sťažnostnej argumentácie sťažovateľa spočíva v namietanom porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu vo fáze písomného vyhotovenia rozsudku, teda od 10. augusta 2023.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všetky zákonom o ústavnom súde požadované náležitosti (§ 39, § 43, § 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Ústavný súd v úvode predbežného prerokovania veci považuje za potrebné ozrejmiť, že od 1. júna 2023 nastali viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. súdna mapa), na základe ktorých prešiel výkon súdnictva vo veci sťažovateľa z pôvodne príslušného Okresného súdu Bratislava I na Mestský súd Bratislava IV [§ 18n ods. 2 písm. d) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov].

6. Vo fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd považoval v súlade s § 56 ods. 6 vetou za bodkočiarkou zákona o ústavnom súde za vhodné požiadať mestský súd o vyjadrenie sa k jej obsahu. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1SprV/511/2024 z 28. augusta 2024 považoval ústavnú sťažnosť za nedôvodnú a pripojil stanovisko zákonnej sudkyne, ktorej bola vec sťažovateľa pridelená 5. marca 2024 na základe Dodatku č. 4 k Rozvrhu práce mestského súdu. Zákonná sudkyňa uviedla, že vec jej bola pridelená v štádiu po vyhlásení rozhodnutia vo veci samej 10. augusta 2023 spolu s viac ako 410 ďalšími vecami v rôznom štádiu konania, s ktorými sa musela jednotlivo oboznámiť a vykonať potrebné procesné úkony v starších veciach, ako je predmetná sporová vec. Ďalej uviedla, že rozsudok vyhlásený na pojednávaní 10. augusta 2023 vyhotovila písomne 16. júna 2024, tento bol doručovaný stranám sporu, resp. ich právnym zástupcom 17. júna 2024. Rozsudok č. k. B2-16C/27/2017-322 z 10. augusta 2023 nadobudol právoplatnosť 19. júla 2024. Uznesením z 23. augusta 2024 vyšší súdny úradník

v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) rozhodol o výške náhrady trov konania, predmetné uznesenie bolo doručované stranám sporu 26. augusta 2024.

6.1. Nad rámec vyjadrenia zákonnej sudkyne predsedníčka mestského súdu bola toho názoru, že po zmene zákonného sudcu sa v predmetnej veci už riadne koná a nedochádza k vzniku ďalších prietáhov v konaní, o čom svedčia aj ďalšie úkony týkajúce sa rozhodovania o výške trov konania. Samotné prejednanie veci a konštatovanie porušenia základného práva sťažovateľa preto považuje za dostatočné (bez priznania primeraného finančného zadosťučinenia). Zdôraznila tiež, že vzniknutá situácia nastala už v predchádzajúcom období a jej vyriešení nepomohla ani tzv. súdna reforma, na základe ktorej boli existujúce spisy prerozdelené medzi nedostatočný počet sudcov. Rovnako považovala za potrebné poukázať aj na nedostatočné personálne zabezpečenie tunajšieho súdu, ktoré malo (a aj v súčasnosti má) nemalý vplyv na riešenie tejto situácie. Aj napriek maximálnej snahe celého súdneho aparátu nie je reálne možné vybaviť všetky reštančné spisy naraz, resp. v lehote, ktorá by nezasiahla do práva na spravodlivý proces účastníkov.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

8. Ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, ide o zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať takú ústavnú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 110/02, II. ÚS 66/2011, IV. ÚS 473/2012, III. ÚS 288/2016, II. 59/2019).

9. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju dnes už stabilnú judikatúru k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, v ktorej opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, I. ÚS 141/2024).

10. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie

toho-ktorého úkonu sudcu alebo iného štátneho orgánu. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy [I. ÚS 63/00 (ZNaU 21/01), II. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, II. ÚS 24/04, IV. ÚS 290/04, III. ÚS 372/06, I. ÚS 266/2021 (ZNaU 88/2021, I. ÚS 531/2023).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

12. V konkrétnom prípade s'ťažovateľa ústavný súd upustil od striktného posúdenia uvedených kritérií vzhľadom na to, že s'ťažovateľ v ústavnej s'ťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo fáze písomného vyhotovenia rozsudku č. k. B2-16C/27/2017-322 z 10. augusta 2023.

13. Pokiaľ ide o postup súdu prvej inštancie, ústavný súd z obsahu ústavnej s'ťažnosti, vyjadrenia mestského súdu a obsahu zapožičaného súdneho spisu zistil, že s'ťažovateľ sa stal stranou sporu (ako žalovaný v 4. rade) na základe uznesenia okresného súdu č. k. 16C/27/2017-276 z 24. apríla 2023, ktorým rozhodol o jeho pripustení do konania na návrh žalobkyne z toho istého dňa. Následne ešte okresný súd uznesením č. k. 16C/27/2017-283 z 12. mája 2023 rozhodol o návrhu žalobkyne o nariadenie neodkladného opatrenia tak, že ho odmietol. Právny zástupca s'ťažovateľa (plnomocenstvo na č. 1. 285 súdneho spisu) požiadal 17. mája 2023 o odročenie pojednávania nariadeného na 30. máj 2023. Mestský súd tejto žiadosti vyhovel a pojednávanie odročil na 10. august 2023. Na tomto pojednávaní konajúci súd vec riadne prejednal a rozhodol rozsudkom č. k. B2-16C/27/2017-322, ktorým žalobu zamietol a žalovaným voči žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Od daného momentu je možné konštatovať nečinnosť mestského súdu spočívajúcu v absencii písomného vyhotovenia rozsudku v zákonom určenej lehote 30 dní (§ 223 ods. 3 CSP), ktorej príčiny výlučne spočívajú v zmene zákonného sudcu z dôvodu zániku sudcovskej funkcie pôvodného sudcu. Hoci postup mestského súdu v preskúmvanej fáze napadnutého konania z časového hľadiska nebol optimálny, k odstráneniu nečinnosti došlo bezprostredne po pridelení veci terajšej zákonnej sudkyni (5. marca 2024), ktorá vypracovala písomné vyhotovenie rozsudku 16. júna 2024, teda približne po mesiaci od podania ústavnej s'ťažnosti, čím táto v podstate aj splnila svoj účel. V ďalšej fáze rozhodovania o výške náhrady trov konania ústavný súd vyhodnotil postup mestského súdu ako absolútne plynulý, uznesenie o výške náhrady trov konania z 23. augusta 2024 nadobudlo právoplatnosť 27. septembra 2024.

14. Vychádzajúc z uvedeného, zohľadňujúc skutočnosť, že s'ťažovateľ je sporovou stranou napadnutého konania od apríla 2023, a s prihliadnutím na zmysel a účel ustanovenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd uzatvára, že s'ťažovateľom tvrdená právna neistota spôsobená zbytočnými priet'ahmi na strane konajúceho súdu pri písomnom vyhotovení rozsudku (v trvaní 10 mesiacov) nedosahuje požadovanú relevantnú ústavnoprávnu

intenzitu, ktorá by zakladala možnosť vyslovenia namietaného porušenia sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní. Okrem toho v súčasnosti je konanie ako celok právoplatne skončené a žiadna právna neistota z tohto dôvodu už u sťažovateľa nepretrváva. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. októbra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu